

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดแรงผลักดันให้สังคมไทยต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองเข้าสู่ระบบนานาชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กรมวิชาการ 2542 : 2) ประกอบกับความต้องการกำลังคนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545 – 2549) เป็นฉบับที่ปรับแนวคิดและกระบวนทัศน์ใหม่ ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของแผนพัฒนาประเทศที่หันมาฝึกคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อให้คนไทยมีความสุขพึ่งตนเอง และก้าวทันโลกโดยยังรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม มีระบบคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงควบคู่ไปกับการมีคุณภาพ และความซื่อสัตย์สุจริต และเน้นให้ครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญที่สุด ปรารถนา ตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นปรัชญาที่มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ฝึก “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และพัฒนาอย่างมี “คุณภาพ” ทั้งด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่การเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัย “คน” เป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาเป็นคนหรือบุคลากรที่มีคุณภาพ และคุณภาพของคนหรือบุคลากรก็ขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพช่วยพัฒนาความสามารถที่ติดตัวมาของมนุษย์แต่ละคน ทำให้มนุษย์ได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ตลอดช่วงชีวิตสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข และสามารถเกื้อหนุนในการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน พร้อมทั้งจะพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการศึกษาของชาติมุ่งให้มนุษย์มีชีวิตที่สมบูรณ์และสังคมที่ดีงาม ชีวิตที่ดีคือชีวิตที่ดี เก่ง และมีความสุข สังคมที่ดีงาม คือสังคมที่มีคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นระดับที่สำคัญต่อประเทศ และเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เป็นการจัดประสบการณ์ด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณค่าที่จำเป็นต่อชีวิต ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการสื่อสารทั้งด้านการพูดและการเขียน

ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ด้านเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ ตลอดจนมีความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ที่จะใช้ในการดำรงชีวิต ส่วนด้านคุณค่านั้น หมายรวมถึงความมีจิตใจอันดีงาม ความเชื่อเพื่อแผ้วแผ่ความมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักศาสนา การอนุรักษ์สืบสานเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็มีวิสัยทัศน์ที่ทันต่อความเป็นไปและความก้าวหน้าในสังคมโลก

นโยบายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ รัฐจะจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงให้กับทุกคนอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายด้วยหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และการใช้นวัตกรรมตลอดจนรูปแบบที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล และความแตกต่างของท้องถิ่น

ดังนั้นรัฐจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่มุ่งปฏิรูปใน 4 ด้านคือ

1. การปฏิรูประบบบริหาร
2. การปฏิรูปหลักสูตร
3. การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูปวิชาชีพของบุคลากร

ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาเท่าที่ผ่านมา นั้น ในนานาประเทศได้ยึดหลักที่ว่าต้องมีกฎหมายรองรับ เน้นที่คุณภาพผู้เรียน ผู้นำประเทศสนับสนุน และประชาชนได้มีส่วนร่วม ประเทศไทยไม่มองเห็นความสำคัญของหลักการนี้ และนำมาเป็นองค์ประกอบของการปฏิรูปการศึกษา ขณะนี้เรามีกฎหมายการศึกษา ซึ่งสาระสำคัญบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

แต่อย่างไรก็ตามการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จสมบูรณ์ต่อไปนั้น อยู่ที่ฟันเฟืองขององค์กรการศึกษาที่ต้องร่วมมือกันขับเคลื่อน (ธีรเดช สุขใจ 2543 : 31) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประกอบ คุณารักษ์ (2543 : 8) ที่กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้บริหารในแต่ละระดับ เป็นผู้หนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิรูปการศึกษาย่างแท้จริง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ

การปฏิรูปการศึกษาที่จะให้บรรลุเจตนารมณ์ของกระบวนการพัฒนาคนในชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถสนองความต้องการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้นั้นต้องมุ่งเป้าไปที่การจัดการ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเท่านั้น เพราะแม้ว่าแนวคิดและทิศทางการศึกษาจะดีเลิศเพียงใด การปฏิรูปการศึกษาก็ย่อมได้ผล หากระบบการจัดการและการบริหารการศึกษายังไม่เปลี่ยนแปลง

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะนำองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำ และเป็นผู้สร้างขวัญกำลังใจให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ ถึงเวลาแล้วที่ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องทบทวนบทบาทภาระหน้าที่ของตนในสังคมยุคแห่งการปฏิรูปเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารยุคใหม่จะต้อง “ทำงานหนัก รักพวกพ้อง มองหามีการ จัดไม่หวั่น” เพื่อการเปลี่ยนผู้บริหารในโรงเรียนสู่ความเป็นสากลอย่างแท้จริง (สุรพบ วังสินธ์ 2543 : 36)

จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ คือ มีทักษะ มีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะของงาน มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการบริหารงาน จึงจะทำให้งานประสบผลสำเร็จ สามารถดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้

แคทซ์ (Katz 1955 : 32-42) ได้กล่าวถึงทักษะการบริหารที่ครอบคลุมกระบวนการบริหาร การกิจของการบริหาร และทักษะในการบริหาร ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร มี 3 ด้าน คือ

1. ทักษะด้านความรู้ความสามารถ (Conceptual Skills)
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills)
3. ทักษะด้านเทคนิควิธีการ (Technical Skills)

ในสังคมยุคปัจจุบัน นับว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ” มีความสำคัญต่อประเทศต่างๆ ทั่วโลก เปรียบเสมือน “อัครวิน” ที่เข้ามามีบทบาทในวงการต่างๆ อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการบริหารธุรกิจซึ่งมีการแข่งขันสูง ผู้บริหารต่างก็ชิงความได้เปรียบโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการบริหารให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยอำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการให้บริการแก่ลูกค้า ในวงการศึกษาก็เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่ต่างก็นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

ดังนั้น จึงจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนในยุคของการปฏิรูปการศึกษาต้องมีทักษะการบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์กับการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในที่สุด

ตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเพื่อเป็นการยกระดับวิชาชีพบริหารการศึกษาให้มีมาตรฐานสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงได้มีการวางแนวทางสำหรับผู้ที่จะมีสิทธิของรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา จะต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีการบริหารการศึกษาเป็นอย่างต่ำ ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีด้านอื่นที่ไม่ใช่บริหารการศึกษาจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา เมื่อผ่านการประเมินประสิทธิภาพทางการบริหารและผลงานที่มีคุณค่าเทียบเคียงคุณวุฒิปริญญาตรีทางบริหารการศึกษา หรือต้องสำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือสูงกว่าการบริหารการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้บริหารประจำการอยู่ก่อนที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บังคับใช้ควรได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทุกคน แม้บางคนจะไม่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพก็ตาม แต่ผู้บริหารประจำการที่ยังขาดคุณวุฒิตามเกณฑ์คุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจะต้องเข้ารับการศึกษอบรมให้ได้คุณวุฒิตามเกณฑ์ดังกล่าว ภายใน 5 ปี มิฉะนั้นจะไม่ต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้

จากการสำรวจ พบว่าผู้บริหารประจำการส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว และมีบางคนสำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แต่เนื่องจากผู้บริหารประจำการที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรีสาขาอื่นที่ไม่ใช่ทางการบริหารการศึกษายังมีอีกจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้บริหารประจำการเหล่านี้ให้ได้รับวุฒิ “ประกาศนียบัตรบัณฑิต การบริหารการศึกษา” เพื่อให้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา

การพัฒนาผู้บริหารประจำการให้มีคุณวุฒิตามเกณฑ์คุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพดังกล่าว นอกจากจะเป็นการยกระดับวิชาชีพบริหารการศึกษาให้มีมาตรฐานสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูงแล้วยังต้องการพัฒนาผู้บริหารประจำการให้เป็น “ผู้นำในการปฏิรูปการศึกษา” ให้ประสบความสำเร็จ เพราะการปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ยาก ถ้าไม่ปฏิรูปผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

สรุปได้ว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ และการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีทักษะในการบริหารหากขาดทักษะก็จะยากในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ปัญหาก็คือผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีทักษะในการบริหารในระดับใด และมีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารด้านต่างๆ เพียงใด ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ต้องการที่จะพัฒนา

ทักษะการบริหารมากน้อยเพียงใด และผู้บริหารที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการจะพัฒนาทักษะการบริหารต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

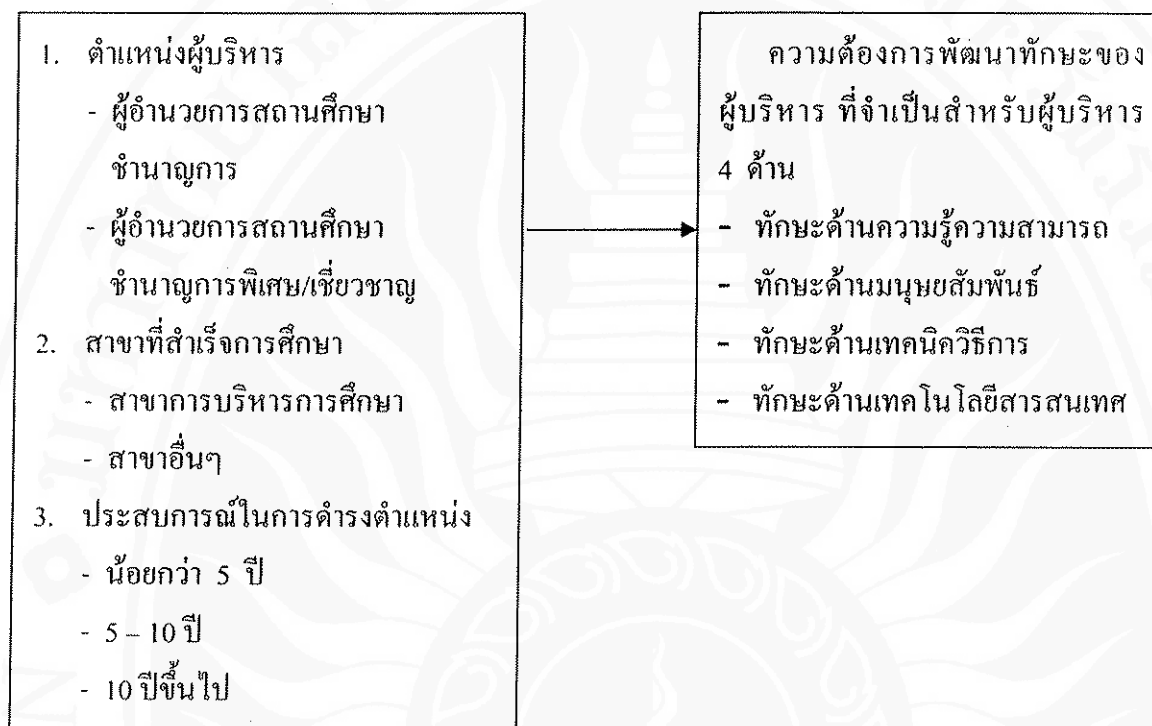
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามหลักการที่ว่า ต้องการศึกษาคือความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร และแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปคือแนวคิดของแคทซ์ (Katz n.d. : unpagcd) ซึ่งกล่าวถึงทักษะการบริหาร 3 ด้าน คือ ทักษะด้านความรู้ความสามารถ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิควิธีการ และ ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนในยุคของการปฏิรูปการศึกษา คือทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นของตนเองตามหลักการที่ว่า ต้องการศึกษาคือความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในทักษะการบริหาร 4 ด้าน คือ ทักษะด้านความรู้ความสามารถ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิควิธีการและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารในแต่ละด้านแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการที่พัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 227 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 ตำแหน่งผู้บริหาร แบ่งออกเป็น

2.1.1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการ

2.1.1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ

2.1.2 สาขาที่สำเร็จการศึกษา

2.1.2.1 สาขาการบริหารการศึกษา

2.1.2.1 สาขาอื่น ๆ

2.1.3 ประสบการณ์การบริหาร แบ่งออกเป็น

2.1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี

2.1.3.2 5 - 10 ปี

2.1.3.3 มากกว่า 10 ปี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

2.2.1 ทักษะด้านความรู้ความสามารถ

2.2.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

2.2.3 ทักษะด้านเทคนิควิธีการ

2.2.4 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร หมายถึง ความปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ; และความชำนาญในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ อันจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดีกว่า โดยแบ่งความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธีการ ดังรายละเอียดดังนี้

1.1 ทักษะด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงานของโรงเรียน ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชา ความสามารถในการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ การเป็นผู้บริหารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถพัฒนาทีมงานให้ปฏิบัติการกิจได้สำเร็จผล สามารถเป็นผู้นำในองค์กร สามารถวิเคราะห์ความคิดของผู้ร่วมงานเพื่อพัฒนาองค์กร สามารถจัดโครงสร้างของงานให้มีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์งานและจัดคนให้เหมาะสมกับงาน สามารถจัดการบริหารแบบมีเป้าประสงค์ มีความสามารถในการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารงาน สามารถประเมินผลงานโครงการ สามารถวิเคราะห์นโยบายระดับสูง สามารถกำหนดแผนนโยบายการปฏิบัติและมีหลักการในการวางแผนกำลังคน

1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน การสร้างความสามัคคีและบรรยากาศที่เป็นมิตรในหน่วยงาน การใช้หลักธรรมในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา การบริหารแบบมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวางตัวให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ การจูงใจให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้นำท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป การประสานงานและแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก การประสานความขัดแย้งระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล การพัฒนาทีมงาน ด้วยการมอบหมายงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างบรรยากาศที่ดีขององค์กร

1.3 ทักษะด้านเทคนิควิธีการ หมายถึง เทคนิคการบริหารงานธุรการ การเงิน เทคนิคการปฏิรูปองค์กร เทคนิคการใช้กฎหมายและระเบียบปฏิบัติงานของข้าราชการ เทคนิคการจัดข้อมูลและการจัดระบบข้อมูล เทคนิคการฝึกอบรมและการเป็นวิทยากร เทคนิคการระดมความคิดของผู้ร่วมงาน เทคนิคการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เทคนิคการกระตุ้นบุคคลประเภทเฉื่อยชาล่าช้า เทคนิคการนำเครื่องมือต่างๆ ในการวัดผลและประเมินผล เทคนิคการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ เทคนิคการนิเทศเพื่อประกันคุณภาพ และเทคนิคการโน้มน้าวให้บุคคลคล้อยตาม

1.4 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความชำนาญที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ คือ การใช้คอมพิวเตอร์ในการรับข้อมูล การประมวลผลตามโปรแกรมหรือคำสั่งที่กำหนด การประมวลผลไปยังหน่วยแสดงผลการจัดทำคอมพิวเตอร์กราฟิก การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนการใช้คอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุด (E- Library) การใช้ อีเมล (E - Mail) การจัดทำ Website การใช้โปรแกรม SPSS การใช้ Power Point และการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าข้อมูล

2. ตำแหน่งผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในปีการศึกษา 2548

3. สาขาที่สำเร็จการศึกษา หมายถึง สาขาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ สำเร็จการศึกษาสาขาการบริหารการศึกษา และสำเร็จการศึกษาสาขาอื่น ๆ

4. ประสบการณ์การการบริหารการ หมายถึง ระยะเวลาในการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. สามารถนำผลการวิจัยเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป
4. เป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในสาขาการบริหารการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาทักษะการบริหารแก่ผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2